Voortgangsnotitie Oktober 2021

Beste Griffies,

Zou u dit bericht aub willen doorsturen aan uw raadsleden?

Indien de bijlage niet via uw Raads Informatie Systeem is te openen, wilt u deze dan als bijlage toevoegen? Indien daar problemen mee zijn, laat het ons weten, dan sturen we de bijlagen apart.

Alvast hartelijk bedankt!

Beste Raadsleden,

In de bijlage treft u onze nieuwe voortgangsnotitie aan. Deze kunt u hier downloaden.

De zorgen zijn nog steeds groot!

We zijn raadslid geworden omdat we het allerbeste willen voor onze gemeente en niet om de gemeente kapot te bezuinigen!

Met vriendelijke groet,
Actiecomité Raden in Verzet

radeninverzet@gmail.com

Raden in Verzet

oktober 2021

Motie 'Zonder geld geen gemeenten'
Rijk schoffeert gemeenten wéér
Utrechtse gemeenten luiden noodklok
ROB niet positief over herijking

Beste collega raadsleden,

Op vrijdag 26 november 2021 houdt de VNG weer een ledenvergadering. Wat Raden in Verzet betreft zijn we heel benieuwd met welke voorstellen het bestuur gaat komen, vooral waar het gaat om het uitvoeren van onze motie.

Maar niet alleen dat, er zijn nog weer meer zaken waaruit blijkt dat het rijk nog helemaal niet met voldoende respect en aandacht naar de gemeenten kijkt. We merken dat we als Raden in Verzet echt een lange adem moeten hebben, maar we hebben nog steeds hoop dat er echt veranderingen onderweg zijn vóór we als gemeenteraden in maart volgend jaar weer verkiezingen hebben.

Met vriendelijke groet,

Marijke, Vivianne en David van het actiecomité Raden in Verzet.

Motie 'Zonder geld geen gemeenten'

We brengen onze motie weer in herinnering: hij werd ingediend door Zoetermeer, Etten-Leur, Middelburg, Velsen, Houten, Laren, Leusden, Enkhuizen, Schouwen-Duiveland, Sint-Michielsgestel, Mook en Middelaar, Roermond, Bergen Op Zoom, Vught, Oldenzaal, Teylingen, Hillegom, Lisse en Oudewater en met 97,55% van de stemmen werd hij aangenomen.

In de constateringen en overwegingen hebben we onder andere benoemd dat veel gemeenten de begroting niet meer sluitend krijgen door een stapeling van kortingen (opschalingskorting) overheveling van taken zonder voldoende middelen (jeugdzorg) of sturingsmogelijkheden (jeugdzorg en Wmo).

Door deze structurele tekorten zijn veel gemeenten al jaren aan het bezuinigen op belangrijke voorzieningen op het gebied van sport en cultuur, zoals het

(deels) sluiten van zwembaden en bibliotheken, bezuinigingen op onderhoud van de openbare ruimte, op de handhaving, op Wmo, zorg en welzijn (gesloten buurthuizen), en alle andere terreinen waarop gemeenten zorgen voor de inwoners van Nederland.

In de motie is de opdracht aan het bestuur van de VNG in drie stappen opgeschreven.

Stap I is de eis dat er voor de jaren 2021 en 2022 voldoende middelen van het Rijk komen om de tekorten - van de jeugdzorg (1,7 miljard per jaar) plus de andere tekorten die de VNG inmiddels heeft onderkend zoals o.a. veroorzaakt door de aanzuigende werking van de Wmo – terug te dringen. Als dat in het najaar van 2021 niet voor elkaar is wordt niet meer met het kabinet overlegd over nieuw beleid en zal het bestuur van de VNG in het najaar met een nader voorstel te komen.

Wij constateren dat het erop lijkt dat dit niet gaat lukken. Er is een afspraak over incidenteel geld voor de jeugdzorg (maar daar wordt direct alweer op beknibbeld). De opschalingskorting is nog steeds niet van tafel. De verhoging is voor volgend jaar van tafel maar de korting van 300 miljoen, oplopend naar bijna 1 miljard in de komende jaren is er nog steeds. Over het oplossen van de Wmo-problemen hebben we helemaal niets gehoord. De compensatie voor Omgevingswet is niet geregeld en ook voor de inburgering krijgen gemeenten véél te weinig geld. In Binnenlands Bestuur stond dat niet één gemeente erin geslaagd is om met het beschikbare geld de onderwijsroute in te kopen. Wij lazen daar:

> *Tijdens een Kamerdebat voor het zomerreces zegde Koolmees toe een onderzoek te gaan doen naar de belemmeringen bij aanbestedingen van de onderwijsroute, waaronder de bekostiging. Hij heeft toen ook gezegd dat als uit dat onderzoek blijkt dat er te weinig geld is, er niet vanzelfsprekend budget bijkomt. Daar heeft hij in zijn begroting geen rekening mee gehouden*

Raden in Verzet is van mening dat de gemeenten er óók geen rekening mee kunnen houden in hun begroting.

Stap II is de bijkomende eis om bij de kabinetsformatie te regelen dat de gemeenten structureel over voldoende middelen kunnen beschikken via het gemeentefonds, en dat de gemeenten sturingsmogelijkheden en bevoegdheden krijgen die bij hun taken en verantwoordelijkheden passen. Daarnaast moet ook worden geregeld dat gemeenten nooit meer in een situatie terecht kunnen komen waarbij wel de taken, maar niet de middelen bij de gemeenten terecht komen. Als dat niet voor het einde van het jaar is geregeld zal de VNG alle overleggen tussen VNG en Rijk opschorten.

Raden in Verzet is bezorgd dat het niet gaat lukken om het bij de kabinetsformatie goed en structureel geregeld te krijgen want we horen er nog véél te weinig over. Zie ook de paragraaf ‘Rijk schoffeert gemeenten wéér’ in deze voortgangsnotitie.

Stap III heeft als deadline het voorjaar van 2022. Dat betekent dat als de gemeenten uiterlijk op 1 juni volgend jaar niet uit de moeilijkheden zijn en alles nog steeds niet goed is geregeld dat de gemeenten taken gaan neerleggen. In de motie staat een lange lijst, en het bestuur van de VNG heeft als opdracht om dan in de ALV van juni 2022 de volgorde waarin de taken worden neergelegd voor te stellen.

Raden in Verzet denkt dat het goed is dat we de uitvoering van deze motie al in november goed voorbespreken zodat we er – als het nodig is – begin volgend jaar klaar voor zijn.

De motie in zijn geheel

Rijk schoffeert gemeenten wéér

In bijna alle gemeenten (en ook in de provincies en bij de waterschappen) is met verbijstering gekeken hoe bij de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer er ca. 2,3 miljard per jaar werd bijgeplust door het Rijk, maar dat de Minister laat weten:

"Gelet op het bijzondere karakter van het aanvullende pakket heeft het kabinet besloten geen accres voor het gemeente- en provinciefonds toe te kennen over de nieuwe maatregelen."

Het slaat helemaal nergens op – hoezo een 'bijzonder karakter'? - en het is een regelrechte schoffering van de gemeenten! Het kabinet strooit met miljoenen en besluit eenvoudigweg om de samen-trap-op-samen-trap-af afspraken te schenden. Niet alleen is dit een totale ontkenning van de precaire situatie waarin veel gemeenten financieel verkeren, het schept ook een verschrikkelijk precedent.

Als het Rijk de gemeenten wel meeneemt bij trap-af, niet voldoende compenseert voor (extra) taken en bij trap-op-situaties smoesjes verzint om de andere overheden niet te laten meedelen, dan hebben gemeenten ook in de toekomst géén geld voor het uitvoeren van de taken, maar ook niet voor innovaties, experimenten en ontwikkelingen van gemeenten en het bestuur.

Deze actie zet niet alleen de verhoudingen tussen de overheden verder op scherp, het is ook de ondergraving van de lokale democratie.

Wie wil raadslid of wethouder worden of blijven als je niet kunt rekenen op afspraken met het kabinet, als er alleen maar bezuinigd kan worden en er geen ruimte is voor onze idealen.

Utrechtse gemeenten luiden noodklok

De burgemeesters van de gemeenten uit de provincie Utrecht hebben gezamenlijk een brief gestuurd naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Tweede Kamer en de formateurs van het nieuwe kabinet. In deze brief laten ze weten dat de budgetten structureel ontoereikend zijn voor de gemeentelijke taken. De druppel is de voorgenomen herverdeling van het gemeentefonds, die voor een groot aantal van de Utrechtse gemeenten zeer nadelig uitpakt. Dit zet gemeenten financieel nog verder onder druk. Voor de Utrechtse burgemeesters is de maat vol.

Schaarste verdelen
De burgemeesters hebben de indruk dat het Rijk gemeenten vraagt om zelf de schaarste te verdelen, terwijl al bekend is dat er structureel te weinig geld is voor de taken die ze moeten uitvoeren. Bij de herijking van het Gemeentefonds is gekeken naar een nieuwe manier om de gelden te verdelen, maar de onderliggende knelpunten worden niet opgelost. Zo worden de problemen rond de actualisatie normvergoeding onderwijshuisvesting, herziening jeugdzorg, opschalingskorting, openeinderegelingen sociaal domein, financiële effecten omgevingswet, decentralisatie beschermd wonen, Wet Inburgering en de Wet Open overheid niet structureel opgelost. Veel van deze opgedragen taken worden nu mede gefinancierd vanuit de lokale belastingen en middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor andere taken. Lastenverhogingen, het interen op eigen vermogen en afbreken van lokale voorzieningen zijn hiervan het gevolg.

Duidelijke afspraken
De Utrechtse burgemeesters geven aan dat de omvang van de budgetten moet passen bij de maatschappelijke landelijke en lokale opgaven en uitdagingen. Dat betekent niet het herverdelen van tekorten, maar het aanvullen tot wat nodig is. De burgemeesters laten weten pas bereid te zijn om afspraken te maken over nieuwe ambities, bijvoorbeeld op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, wanneer er duidelijke afspraken zijn tussen de VNG en het Rijk over de onderlinge verhoudingen en de structurele toereikende financiering. Dit sluit aan bij de resolutie die de Algemene Ledenvergadering van de VNG op 12 februari 2021 heeft aangenomen. Ze verwachten uiterlijk 1 juni 2022 een oplossing van het nog nieuw te vormen kabinet.

ROB niet positief over herijking

De VNG heeft steeds gezegd dat pas tot herijking overgegaan kan worden als de koek groter is geworden. Dat is totaal nog niet het geval. Ook de Raad voor het Openbaar Bestuur heeft 19 oktober gesteld helemaal niet positief te zijn over de voorstellen tot herijking:

> *"Zo ziet bijvoorbeeld een aantal kleinere gemeenten met veel sociale problemen zich geconfronteerd met forse nadelige gevolgen die niet goed verklaarbaar zijn. De ROB adviseert de minister deze en andere niet*

beoogde nadelige effecten eerst te onderzoeken voordat de nieuwe verdeling ingevoerd kan worden."

en

"Tegelijkertijd dringt de ROB er op aan direct te starten met een gedegen en uitgebreide onderhoudsagenda om de tekortkomingen in het nu voorliggende verdeelvoorstel op te lossen. Het is te vrijblijvend om met een herevaluatie te wachten tot 2027, zoals de minister voorstelt."

Het gehele advies van de ROB

Tot slot

Wilt u in het vervolg direct onze voortgangsnotitie ontvangen (en niet alleen via uw griffie) dan kunt u zich melden via het formulier op onze website www.zoetermeer.nl/radeninverzet

Contact

Ons actiecomité bestaat uit

Marijke van der Meer 06 22 24 10 96
Vivianne van Yperen 06 30 90 13 07
David Weekenstroo 06 36 27 43 05

Ons mailadres:
radeninverzet@gmail.com

Onze website:
www.zoetermeer.nl/radeninverzet

We zijn raadslid geworden omdat we het allerbeste willen voor onze gemeente en niet om de gemeente kapot te bezuinigen!

